

UN RECTOR DE MOLLET EN TEMPS MALASTRUCS

Mn. Josep Casanovas i Casanovas
(1934-1948)

Joan Galtés i Pujol

Enguany s'escau el cinquantè aniversari de la inauguració i benedicció de la nova església parroquial de Mollet, bastida després de la maltempsada de la guerra civil, durant la qual fou derruïda totalment l'antiga parroquial que havia estat edificada al començ del segle XVI. Considerant aquesta efemèride, sembla que mereix un especial record Mn. Josep Casanovas, que fou rector de Mollet del 1934 al 1948, en anys ben difícils per un pastor, que després del seu calvari personal durant la persecució religiosa (1936-1939), hagué de reconstruir materialment i moralment aquesta església local.

Mn. Josep, com era conegut popularment, havia nascut a Barcelona el 2 de juliol de 1896. Cursats els estudis eclesiàstics al seminari diocesà, fou ordenat sacerdot el 1920. Exercí el ministeri sacerdotal, com a vicari, a les parròquies de Santa Maria (1920), Sant Sadurní d'Anoia (1923), Sant Joan de Vilassar (1925), Santa Maria de Badalona (1926) i Sant Martí de Provençals (1928). El 1932 fou nomenat rector de la parròquia de Sant Jaume Sesoliveres (Anoia) i el 1934 fou traslladat a la parroquial de Mollet del Vallès, com a successor del rector Mn. Esteve Oleart.

Entrava en una parròquia difícil. Mollet era un poble de 6.000 habitants, en procés d'industrialització, però amb un cert pes agrícola. Hi bategaven de ple els problemes socials i polítics del temps. Havia estat advertit de la dificultat pel mateix bisbe Manuel Irurita, en confiar-li aquesta rectoria. Per això, Mn. Josep volgué mantenir-se independent i al marge de tota bandositat política, si bé ell era procliu, en el seu fur intern, al partit de la Lliga catalana.

No trigà gaire en experimentar la dificultat de la situació, quan una nit esclatà al cancell de l'església un còctel molotov, que provocà un incendi, afortunadament apagat a temps, que deixà només les portes d'entrada cremades. Certament l'artefacte no anava adreçat a la persona del rector, sinó a la institució eclesiàstica i més concretament a impedir l'assistència dels fidels al culte habitual. I en definitiva, era un senyal premonitori de la persecució religiosa que s'havia de produir poc temps després.

Arribà el 18 de juliol de 1936. L'esclat revolucionari, conseqüència de l'«Alzamiento», prengué de mira l'Església. Mn. Josep ja no pogué celebrar la Missa aquell diumenge següent i hagué d'abandonar la rectoria d'amagat per salvar la vida. Gràcies a la protecció que li oferiren alguns feligresos pogué, finalment, refugiar-se a Barcelona. Des del seu refugi degué tenir notícies del que succeïa a Mollet: l'església cremada, amb la destrucció del retaules, altars, imatges i objectes de gran valor artístic; la completa destrucció de l'arxiu parroquial, que ara seria la font més important per a la història local. Pocs mesos després s'enderrocaven les parets de l'església, per ordre municipal, fins a no quedar pedra sobre pedra. Restava només en peu el campanar, que contenia el rellotge de la vila. El temple de Mollet sofria la mateixa sort que tants altres temples i edificis religiosos del país.

En aquells moments de follia, cap lloc era segur per un sacerdot. Mn. Josep Casanovas fou detingut a Barcelona i portat al vaixell Uruguai, que servia de presó. Malgrat el munt de sofriments, va poguer estalviar la vida.

Acabada la guerra civil (1939), Mn. Josep va tornar immediatament a la parròquia de Mollet, però les coses havien canviat radicalment: passava de la persecució al triomfalisme. Calia emprendre, amb urgència, la construcció d'una nova església. Per això, constituí una Junta per a l'edificació del nou temple parroquial, formada per Vicenç Camps i Tintó, Bonaventura Puigcercós i Oller, Ramon Ros i Campanyà, Simeó Rabasa i Singla, Vicenç Rosés i Rodón, Antoni Manils i Campo, Antoni Balcells, Jaume Gómez i Golcems, i Pere Garcia i Campo, autoritzada pel nou bisbe de Barcelona, el dia 1 de juliol de 1939. El dia següent, el mateix bisbe Miguel de los Santos Díaz Gómara posava la primera pedra. Mentrestant, s'habilità l'antic Centre Parroquial com a lloc de culte provisional.

Encarregaren el projecte a l'arquitecte Francesc Folguera i Grassi, home molt vinculat a la cultura catalana i de gran prestigi, que havia realitzat obres importants. La construcció durà dos anys, del 1939 al 1941, i anà a càrrec del mestre d'obres Joan Ventura i Falguera, cone-

gut a Mollet per En Joanet de la Fonta, que deixà constància de l'amor a la feina en la perfecció de l'obra acabada. Mn. Josep hi treballà de valent, com a manobre i en les feines que estaven al seu abast. Alguns recorden encara aquell rector ensotanat, pujant i baixant per les bastides, empolsat de calç i sorra.

El dia 14 d'abril de 1941 s'inaugurava i beneïa solemnement la nova església parroquial. Era de les primeres edificades després de la guerra civil i considerada un exemple per la rapidesa i per l'encert arquitectònic. Feta amb una visió moderna, amb elements senzills, però amb formes que recullen la tradició de l'art català. El cost total de les obres fou de 235.133'05 ptes., que es recaptaren entre la majoria de famílies del poble. Algunes hi col·laboraren volenterosament, malgrat la situació de penúria econòmica generalitzada; altres, però, es sentiren pressionades, en aquelles circumstàncies, i denigraren el rector.

No era aquesta la tasca més feixuga que Mn. Josep Casanovas hagué d'assumir en la immediata post-guerra, ni que aquesta fos la més vistosa. La més feixuga era la reconciliació entre les persones i famílies. Potser no sempre reeixí en aquesta comesa, però queda un testimoni molt clar de la seva voluntat de pacificació i de perdó. Es tracta de l'informe que hagué de presentar a les autoritats governatives, sobre els mals causats a l'església de Mollet, durant els tres anys del conflicte bèl·lic i sobre les persones sospitoses de participació en aquests danys. Aparentment la causa revestia un caràcter de justícia, però s'hi podia amagar la venjança. Mn. Josep optà per silenciar tot el que sabia, directa o indirectament, sobre les persones. Val la pena reproduir la seva comunicació al jutge, de la qual en guardà una còpia a l'arxiu parroquial:

«En cumplimiento del oficio por Ud. mandado en lo dispuesto por el Iltr. Sr. Fiscal de la Causa General de Barcelona, tengo el honor de comunicar a Ud. 1.º: los daños causados en el Templo parroquial son de difícil valoración, pues además de la Fábrica de la Iglesia, que era del siglo XV a XVII, se destruyeron altares, retablos, imágenes, vestiduras, vasos sagrados, por un valor incalculable...

En cuanto al último extremo, este Curato no puede precisar los nombres de personas sospechosas de participación en tales desmanes, por ignorarlo» (APM, Documentació parroquial, I, carpeta 1).

Enmig d'aquesta taleia, exercia estrictament el seu ministeri sacerdotal: el culte, la instrucció catequètica, l'atenció als malalts, la caritat envers els pobres. A més, va promoure activitats culturals i recreatives,

per tal d'oferir als joves un esplai saludable: creà equips de futbol («els xavalets», els «avanguardistes», etc.) dels quals sortiren els germans Juli, Josep i Marià Gonzalvo Falcón, destacats jugadors del Barça. Promogué un Orfeó, dirigit pel Mestre Sunyer. Reconstruí el Centre Parroquial, que tingué una gran vitalitat gràcies a l'impuls que hi dóna el seu vicari Mn. Joan Borràs.

La comunitat cristiana de Mollet volgué reconèixer la sol·licitud del seu pastor, en ocasió del 25è. aniversari de la seva ordenació sacerdotal, organitzant una gran festa i oferint-li un magnífic calze de plata daurada amb pedreria i esmalts, que ell donà a la parròquia, i que porta la següent inscripció:

«Rectori suo peramato Joseph Casanovas et Casanovas, in vigesimo quinto anniversario ordinationis suae sacerdotalis, fideles a tanto Pastore salubriter ducti, in grati animi pignus.

Mollet del Vallès, Anno Domini MCMVL mense aprilis».

Dos anys després, el 1948, Mn. Josep Casanovas deixava Mollet per trasllat a la parroquial de Sant Andreu de Palomar, on morí el dia 29 de maig de 1968.

FONTS I BIBLIOGRAFIA:

ARXIU DIOCESÀ DE BARCELONA, *Sacerdots; Annualis ordo*.

ARXIU PARROQUIAL DE MOLLET, *Documentació parroquial, I, carp. 1; Obres Església, I, carp. 1-8; Economia, I, «construcció església».*

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA, 1968, p. 372.

JOAN GALTÉS I PUJOL, *Guia Històrico-artística de l'Església de Sant Vicenç de Mollet del Vallès*, Mollet, ed. Sala Fiveller, 1985, pàg. 43-45.

J.M. SOLÉ I SABATÉ / J. VILLAROYA I FONT, *La repressió a la reraguarda de Catalunya (1936-1939)*, Montserrat, Publicacions de l'Abadia, vol. I (1989) i vol. II (1990), pàg. 186.

JOAN SOLÉ I TURA, *Mollet: cent vides, cent històries*, Argentona, ed. L'Aixernador, 1986, pàg. 104, 114, 124.

JOAN VENTURA I MAYNOU, *Francesc Folguera i Grassi, arquitecte*, Revista «Mollet del Vallès. Notes històriques», vol. 3 (1989), pàg. 63-71.

Días de Fe y Patria, Mollet del Vallès, Imp. Bach, 1941.